

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis ir įgyvendinant Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3420 6 straipsnio 2 dalį (siekiant 1 tikslo) ir Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-294 2 straipsnio 2 dalį (siekiant 2 tikslo).

Nutarimo projekto 1 tikslas – perkelti ir įgyvendinti 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/520 dėl elektroninių kelių rinkliavos sistemų sąveikumo, kuria sudaromos palankesnės sąlygos tarpvalstybiniu lygmeniu keistis informacija apie kelių rinkliavų nesumokėjimo atvejus Sąjungoje (toliau – Direktyva (ES) 2019/520). Direktyvos (ES) 2019/520 nuostatos nėra visiškai naujos – joje išdėstoma nauja redakcija 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/52/EB dėl elektroninių kelių rinkliavos sistemų sąveikumo (su pakeitimais), kuri nuo 2021 m. spalio 20 d. bus panaikinta. Direktyva (ES) 2019/520 siekiama užtikrinti elektroninių kelių rinkliavos sistemų sąveikumą Europos Sąjungoje ir sudaryti sąlygas tarpvalstybiniu lygmeniu keistis transporto priemonių registracijos duomenimis, susijusiais su transporto priemonėmis, už kurias nesumokėtos kelių rinkliavos ir kelių naudotojo mokesčiai, ir jų savininkais arba valdytojais. Pažymėtina, kad tam tikros Direktyvos (ES) 2019/520 nuostatos (pvz., 2–22 straipsniai) taikomos tik elektroninėms kelių rinkliavos sistemoms (atkreiptinas dėmesys, kad tokios sistemos Lietuvoje šiuo metu nėra, tačiau planuojama ją įdiegti nuo 2023 m. sausio 1 d., pakeitus esamą kelių naudotojo mokesčio sistemą (e. vinjetės sistema) (iki 2023 m. sausio 1 d. kelių naudotojo mokesčio sumokėjimą patvirtinantys dokumentai (e. vinjetės), pvz., metų ar kito terminuoto laikotarpio, galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka), kitos nuostatos (pvz., dėl apsikeitimo duomenimis) skirtos visoms sistemoms ir turi būti taikomos bendrai, pvz., šiuo metu Lietuvoje veikiančiai e. vinjetės sistemai, nuo 2021 m. spalio 19 d.

Nutarimo projekto siūlomo teisinio reguliavimo esmė, siekiant 1 tikslo ir keičiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimą Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 447):

1. Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo Nr. 447 2.1.1, 2.2.1 ir 2.3.1 papunkčiuose šiuo metu nustatyta, kad Lietuvos Respublikos muitinė, teritorinės ir specializuotos policijos įstaigos ir Lietuvos transporto saugos administracija kontroliuoja, ar kelių naudotojai yra sumokėję kelių naudotojo mokesį, papildomos atitinkamos Nutarimo Nr. 447 2.1.1, 2.2.1 ir 2.3.1 papunkčių formuluotės dėl kelių rinkliavos kontrolės (taip pat tikslinga, kad teritorinės ir specializuotos policijos įstaigos vykdytų susijusių pažeidimų, užfiksuotų stacionariaja Kelių eismo taisyklių pažeidimų fiksavimo įranga ir kita pažeidimų fiksavimo įranga, kontrolę).

2. Detalizuojant Nutarimo Nr. 447 3 punktą, susisiekimui ministrui pavedama nustatyti bendruosius elektroninių kelių rinkliavos sistemų sąveikumo ir su tuo susijusius reikalavimus (tam reikia pakeisti Lietuvos Respublikos susisiekimui ministro 2007 m. vasario 6 d. įsakymą Nr. 3-35 „Dėl reikalavimų, užtikrinančių elektroninių kelių rinkliavos sistemų suderinamumą Europos Sąjungoje, nustatymo“), o vidaus reikalų ministrui – pakeisti (papildyti) Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymą Nr. 1V-1039 „Dėl Keitimosi informacija tarpvalstybiniu lygmeniu apie kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimus tvarkos aprašo patvirtinimo“ (kadangi minėtas įsakymas reglamentuoja keitimąsi transporto priemonių, jų savininkų ir valdytojų duomenimis ir informacija su kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionaliniais kontaktiniais centrais ir pagal analogiją taip pat turi būti taikomas kelių rinkliavos ir kelių naudotojo mokesčio nesumokėjimo atvejais, o Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos šiuo metu jau yra paskirtas nacionaliniu kontaktiniu centru keitimuisi transporto priemonių, jų savininkų ir valdytojų duomenimis ir informacija su kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionaliniais kontaktiniais centrais).

3. Atsižvelgiant į tai, kad valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija yra atsakinga už elektroninės kelių rinkliavos sistemos sukūrimą ir įdiegimą (pagal Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3420 6 straipsnio 3 dalį tam yra numatytas finansavimas), ji įpareigojama vykdyti tam tikras reikalingas funkcijas ir įgyvendinti atitinkamas teises ir pareigas (pvz., kelių rinkliavos rinkėjo, pagrindinio kelių rinkliavos paslaugos teikėjo ir kt.), susijusias su elektroninės kelių rinkliavos sistemos sąveikumo ir funkcionavimo užtikrinimu, ir pagal kompetenciją priimti tam būtinus sprendimus.

4. Atsižvelgiant į Direktyvos (ES) 2019/520 reikalavimus, numatoma, kad dėl galimų ginčų tarp kelių rinkliavos rinkėjo ir kelių rinkliavos paslaugos teikėjų (dėl jų sutartinių santykių, derybų ir kt.) gali būti tarpininkaujama nustatyta tvarka Vilniaus komercinio arbitražo teisme (taikant alternatyvų teismui būdą).

5. Atliekami kiti nedideli Nutarimo Nr. 447 3 punkto pakeitimai, siekiant tinkamai perkelti ir įgyvendinti kitas atskiras Direktyvos (ES) 2019/520 nuostatas.

Pažymėtina, kad 1 tikslo kontekste Nutarimo projektu siūlomais sprendimais siekiama detalizuoti atskirų subjektų atliekamas funkcijas, susijusias su Direktyvos (ES) 2019/520 perkėlimu ir įgyvendinimu, suderinant jas su šiuo metu pagal kompetenciją jau atliekamomis funkcijomis ir pritaikant prie esamų procesų (patikrinimų ir administracinių nusižengimų, atitikties įvertinimo, įstaigų akreditavimo (vykdo Nacionalinis akreditacijos biuras) ir paskelbimo (notifikavimo) Europos Komisijai (vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 674 „Dėl Bandymų laboratorijų, sertifikacijos ir kontrolės įstaigų paskyrimo ir paskelbimo taisyklių patvirtinimo“), tarpininkavimo sprendžiant ginčus ne teismo tvarka ir kt.). Tai leidžia optimizuoti siūlomų sprendimų įgyvendinimo kaštus, siekiant didesnės naudos ir geriausio rezultato. Tikėtina, kad 1 tikslui įgyvendinti, priėmus Nutarimo projektą, papildomų lėšų iš valstybės biudžeto nereikės, išskyrus galimai padidėjusias institucijų išlaidas dėl padidėjusios darbų apimties, administruojant susijusius administracinius nusižengimus, ir Europos transporto priemonių ir vairuotojo pažymėjimų informacinės sistemos EUCARIS programinės įrangos administravimo, naudojimo ir priežiūros nacionalines išlaidas, susijusias su keitimosi informacija apie transporto priemonių registracijos duomenis ir su jomis susijusius savininkų ir valdytojų duomenis, nustačius kelių rinkliavos ir kelių naudotojo mokesčio nesumokėjimą, kurios turės būti dengiamos valstybės lėšomis. Tačiau pažymėtina, kad kitos Europos Sąjungos valstybės narės

analogiškai turės padengti tokias išlaidas ir paieškos atlikimas Europos transporto priemonių ir vairuotojo pažymėjimų informacinės sistemoje EUCARIS papildomai nekainuos, be to, tikėtina, kad efektyviai veikiant keitimosi informacija apie nusižengimus, susijusius su kelių rinkliavos ir kelių naudotojo mokesčio nesumokėjimu, sistemai tarpvalstybiniu lygmeniu bus sudarytos tinkamos prielaidos veiksmingai nustatyti už padarytus nusižengimus atsakingus asmenis, skirti jiems administracinės nuobaudas, užtikrinant atsakomybės neišvengiamumo principą, išieškoti nesumokėtas kelių rinkliavas ir kelių naudotojo mokesčius ir iš esmės padidinti su tuo susijusias įplaukas į valstybės biudžetą.

Nutarimo projekto 2 tikslas – sudaryti prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-294 nuostatas, kurios įsigaliojo 2021 m. birželio 1 d. (minėto įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2021 m. gegužės 31 d. turi priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus), dėl asmenų ir transporto priemonių įleidimo pirmumo tvarka į keltą, keliantį per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš Kuršių nerijos.

Nutarimo projekto siūlomo teisinio reguliavimo esmė, siekiant 2 tikslo ir keičiant Nutarimu Nr. 447 patvirtintą Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo perkėlimo keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš Kuršių nerijos bilieto kainai kompensuoti ir gyventojų ir jų lengvųjų automobilių neatlygintino perkėlimo užlietu krašto kelio Šilutė–Rusnė ruožu sąnaudoms kompensuoti tvarkos aprašą (toliau – Aprašas):

1. Aprašo 7 punktą papildomas nuostatomis, numatančiomis, kad Valstybinės reikšmės kelių eismo informacinėje sistemoje papildomai tvarkomi duomenys apie asmenis ir transporto priemones (išskyrus dviračius), patvirtinantys teisę patekti pirmumo tvarka į keltą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio 2 dalimi.

2. Atliekami kiti nedideli teisės technikos ir redakciniai Aprašo pakeitimai.

Pažymėtina, kad 2 tikslo kontekste Nutarimo projektu siūlomais sprendimais siekiama išnaudoti šiuo metu AB „Smiltynės perkėla“ veikiančios Valstybinės reikšmės kelių eismo informacinės sistemos (kaip pažymėjo AB „Smiltynės perkėla“ sistema šiuo metu veikia tik perkėlos Klaipėdos pusėje), tvarkomos valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos, galimybės, kurios leidžia tvarkyti duomenis apie asmenis ir transporto priemones (išskyrus dviračius), patvirtinančius teisę gauti perkėlimo keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš Kuršių nerijos bilieto kainos kompensaciją, taip pat teisę patekti pirmumo tvarka į keltą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio 2 dalimi, ir taip per trumpą laiką, nesudarant eilių prie patikros punktų persikelti keltais per Kuršių marias. Įgyvendinus 2 tikslą, esamos informacinės sistemos naudojimas leis sutaupyti valstybės lėšas ir užtikrinti skaidrų kontrolės mechanizmą, iš esmės eliminuojant žmogiškąjį faktorių. Tačiau, kaip pažymėjo VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija, reikės papildomai atnaujinti Valstybinės reikšmės kelių eismo informacinės sistemos nuostatus, duomenų teikimo sutartis, tobulinti informacinę sistemą, apibrėžti funkcijas ir atsakomybes įleidimo į keltą pirmumui nustatyti procese, įvertinti ir suplanuoti lėšas sistemos tobulinimo darbams ir sąskaitoms už papildomai institucijų teikiamus duomenis, reikalingus įleidimo į keltą pirmumui nustatyti, apmokėti.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, neatliekamas, tačiau pažymėtina, kad, priėmus teisės aktą, neigiamų pasekmių nenumatoma, taip pat laukiamas teigiamas poveikis reguliuojamai sričiai, kadangi, siekiant 1 tikslo, būtų užtikrintas diegiamos Lietuvoje elektroninės kelių rinkliavos sistemos sąveikumas ir keitimasis informacija apie kelių mokesčių ir rinkliavų nesumokėjimo atvejus, remiantis Europos Sąjungos reikalavimais, o siekiant 2 tikslo – būtų sudarytos prielaidos užtikrinti skaidrų ir veiksmingą kontrolės mechanizmą asmenims ir transporto priemonėms būti įleistiems pirmumo tvarka į keltą.

Nutarimo projektu (siekiant 1 tikslo) įgyvendinami Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, misijos „Aukštos pridėtinės vertės ekonomika“ projekto „Ateities susisiekimo sistema“ iniciatyvos (priemonės) ir veiksmai „Parengti ir priimti Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo ir kitų susijusių teisės aktų pakeitimo projektus bei tam reikalingas technines ir organizacines priemones elektroninei kelių naudotojo rinkliavos sistemai, pagrįstai principu „naudotojas / teršėjas moka“, 2023 m. įdiegti“.

Nutarimo projektu perkeliama ir įgyvendinama Direktyva (ES) 2019/520. Kad būtų užtikrintas visiškas Direktyvos (ES) 2019/520 perkėlimas ir įgyvendinimas, reikės papildomai parengti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2007 m. vasario 6 d. įsakymo Nr. 3-35 „Dėl reikalavimų, užtikrinančių elektroninių kelių rinkliavos sistemų suderinamumą Europos Sąjungoje, nustatymo“ pakeitimo“ projektą, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1039 „Dėl Keitimosi informacija tarpvalstybiniu lygmeniu apie kelių eismo saugumo taisyklių pažeidimus tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą ir Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2009 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. V-170 „Dėl Valstybinės reikšmės kelių eismo informacinės sistemos nuostatų ir Valstybinės reikšmės kelių eismo informacinės sistemos duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektą, be to, VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcijai, atsakingai už elektroninės kelių rinkliavos sistemos diegimą Lietuvoje, reikės pagal kompetenciją priimti tam tikrus su tuo susijusius sprendimus, taip pat įdiegti reikiamas technines ir organizacines priemones.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus, kadangi nepatenka į minėtų taisyklių reguliavimo sritį.

Priimtam teisės aktui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projekte naujos sąvokos ir jas įvardijantys terminai neapibrėžiami, todėl jie nevertintini Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-294 (kurio pagrindinės nuostatos įsigaliojo 2021 m. birželio 1 d.) 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2021 m. gegužės 31 d. turi priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, buvo prašoma, kad visi suinteresuoti asmenys pastabas ir pasiūlymus pateiktų skubos tvarka per 5 darbo dienas nuo Nutarimo projekto paskelbimo. Atskirų konsultavimosi su visuomene būdų nebuvo numatoma.

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Nacionaliniam akreditacijos biurui, Lietuvos transporto saugos administracijai, Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, VĮ „Regitra“, VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcijai, AB „Smiltynės perkėla“. Per nustatytą terminą gautos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (apibendrintos su VĮ „Regitra“ ir Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos), Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos transporto saugos administracijos, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, VĮ Lietuvos automobilių kelių

direkcijos ir AB „Smiltynės perkėla“ išvados. Nacionalinis akreditacijos biuras per nustatytą terminą išvadų nepateikė. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos transporto saugos administracija ir Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Nutarimo projektą suderino be pastabų. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (apibendrintos su VĮ „Regitra“ ir Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos), Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcijos ir AB „Smiltynės perkėla“ pateiktų pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba buvo atsižvelgta iš dalies, įvertinimas pateikiamas derinimo pažymoje.

Iš visuomenės ir suinteresuotų asmenų pastabų ir pasiūlymų negauta.

Nutarimo projektą rengė Susisiekimo ministerijos Kelių ir oro transporto politikos grupės (laikiniai einantis grupės vadovo pareigas – Tomas Pilukas, tel. (8 5) 239 3823, el. p. tomas.pilukas@sumin.lt) vyriausiasis specialistas Aleksandras Tolstojus (tel. 239 3925, el. p. aleksandr.tolstoj@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 4 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 4 lapai.
3. Direktyvos (ES) 2019/520 ir Nutarimo projekto atitikties lentelė, 50 lapų.
4. Derinimo pažyma, 20 lapų.
5. Institucijų ir kitų subjektų išvadų kopijos, 29 lapai.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis